

OBSAH

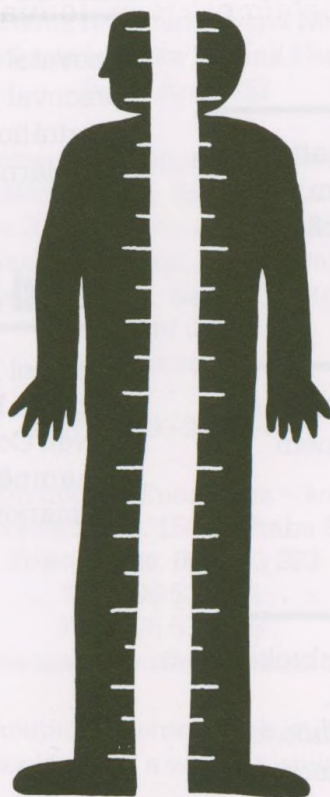
10 ÚVOD

STAROVĚKÝ SVĚT

700 PŘ. KR. – 250 PO KR.

- 22 **Vše se skládá z vody**
Thalés z Milétu
- 24 **Tao, které lze postihnout slovy, není věčné a neměnné tao**
Lao-c'
- 26 **Číslo je vládcem forem a idejí**
Pythagoras
- 30 **Šťastným je ten, kdo překonal své já**
Siddhártha Gautama
- 34 **Zachovávej věrnost a upřímnost jako nejvyšší principy**
Konfucius
- 40 **Vše plyne**
Hérakleitos
- 41 **Vše je jedno**
Parmenidés
- 42 **Měrou všech věcí je člověk**
Prótagoras
- 44 **Hodí-li mi někdo broskev, vrátím mu švestku**
Mo-c'
- 45 **Ve skutečnosti jsou jen atomy a prázdno**
Démokritos a Leukippos

- 46 **Život bez zkoušení není člověku hoden žití**
Sókratés
- 50 **Pozemské vědění je pouhým stínem**
Platón
- 56 **Pravda spočívá ve světě kolem nás**
Aristotelés
- 64 **Smrt není pro nás ničím**
Epikúros
- 66 **Nejvíce má ten, kdo je nejspokojenější s málem**
Diogenés ze Sinópe
- 67 **Cílem života je žít ve shodě s přírodou**
Zénón z Kitia

STŘEDOVĚKÝ SVĚT 250–1500

- 72 **Bůh není původcem zla**
sv. Augustin
- 74 **Bůh předvídá naše svobodné myšlenky a činy**
Boëthius
- 76 **Duše je oddělená od těla**
Avicenna
- 80 **Myšlením o Bohu, můžeme již poznat, že existuje**
sv. Anselm
- 82 **Filozofie a náboženství nejsou neslučitelné**
Averroes
- 84 **Bůh nemá žádné atributy**
Moše Maimonides
- 86 **Netruchlete, cokoliv ztratíte, navrátí se v jiné formě**
Džaláluddín Muhammad Rúmí
- 88 **Svět vždy neexistoval**
Tomáš Akvinský
- 96 **Bůh je ne-jiné**
Mikuláš Kusánský
- 97 **Nejšťastnější život je nic nevědět**
Erasmus Rotterdamský

RENEŠANCE A VĚK ROZUMU 1500–1750

- 102 **Účel ospravedlňuje prostředky**
Niccolò Machiavelli
- 108 **Sláva a klid nemohou přebývat pod toutéž střešou**
Michel de Montaigne
- 110 **Vědění je moc**
Francis Bacon
- 112 **Člověk je stroj**
Thomas Hobbes
- 116 **Myslím, tedy jsem**
René Descartes
- 124 **Obrazotvornost rozhoduje o všem**
Blaise Pascal
- 126 **Bůh je příčinou všeho, co jest v něm**
Benedictus Spinoza
- 130 **Poznání žádného člověka nemůže přesáhnout jeho zkušenost**
John Locke
- 134 **Existují dva druhy pravdy: pravdy rozumové a pravdy skutečnostní**
Gottfried Wilhelm Leibniz
- 138 **Být jest být vnímán**
George Berkeley

VĚK REVOLUCE 1750–1900

- 146 **Pochybnost není příjemný stav, ale jistota je absurdní**
Voltaire
- 148 **Vůdcem lidského života je zvyk**
David Hume
- 154 **Člověk se narodil jako svobodný, ale všude je v okovech**
Jean-Jacques Rousseau
- 160 **Člověk je živočich, který obchoduje**
Adam Smith
- 164 **Existují dva světy: svět, jak se nám jeví, a svět věcí o sobě**
Immanuel Kant
- 172 **Společnost je smlouva**
Edmund Burke
- 174 **Největší štěstí pro největší počet**
Jeremy Bentham
- 175 **Mysl nemá pohlaví**
Mary Wollstonecraftová
- 176 **Filozofii si volíme takovou, jací sami jsme**
Johann Gottlieb Fichte
- 177 **O žádném předmětu nefilozofují filozofové tak málo jako o filozofii**
Friedrich Schlegel
- 178 **Skutečnost je dějinný proces**
Georg Wilhelm Friedrich Hegel
- 186 **Každý člověk považuje hranice vlastního zorného pole za hranice světa**
Arthur Schopenhauer
- 189 **Teologie je antropologie**
Ludwig Andreas Feuerbach
- 190 **Jednotlivec je svrchovaným pánem nad svým tělem a myslí**
John Stuart Mill
- 194 **Úzkost je závrať svobody**
Søren Kierkegaard
- 196 **Dějiny všech dosavadních společností jsou dějinami třídních bojů**
Karl Marx
- 204 **Musí občan podřídít své svědomí zákonodárcům?**
Henry David Thoreau
- 205 **Zvažme, jaké důsledky věci mají**
Charles Sanders Peirce
- 206 **Jednej, jako kdyby záleželo na tom, co uděláš**
William James

MODERNÍ SVĚT 1900–1950

214 Člověk je cosi, co má být překonáno

Friedrich Nietzsche

222 Lidé se sebedůvěrou přicházejí, vidí a vítězí

Achad Ha'am

223 Každé sdělení sestává ze znaků

Ferdinand de Saussure

224 Pouhá zkušenost není vědou

Edmund Husserl

226 Intuice jde v samém směru života

Henri Bergson

228 Myslíme pouze tehdy, když jsme konfrontováni s problémy

John Dewey

232 Ti, kdo si nepamatují minulost, jsou odsouzeni opakovat ji

George Santayana

233 Utrpení je podstatou života a kořenem osobnosti, neboť jen utrpení nás činí lidmi

Miguel de Unamuno

234 Věřit v život

William du Bois

236 Cesta ke štěstí spočívá v organizovaném snížení pracovní doby

Bertrand Russell

240 Láska je mostem od chudšího poznání k bohatšímu

Max Scheler

241 Pouze jako jedinec se člověk může stát filozofem

Karl Jaspers

242 Život je řada kolizí s budoucností

José Ortega y Gasset

244 Abychom mohli filozofovat, musíme nejprve učinit vyznání

Hadžime Tanabe

246 Hranice mého jazyka znamenají hranice mého světa

Ludwig Wittgenstein

252 Jsoucnost, které máme analyzovat, jsme vždy my, každý z nás sám pro sebe

Martin Heidegger

256 Jedinou morální volbou jednotlivce je sebeobětování pro společenství

Tetsuro Watsuji

257 Logika je poslední vědecká součást filozofie

Rudolf Carnap

258 Člověka zná jedině ten, kdo ho bez naděje miluje

Walter Benjamin

259 To, co jest, nemůže být pravdivé

Herbert Marcuse

260 Dějiny nepatří nám, ale my patříme dějinám

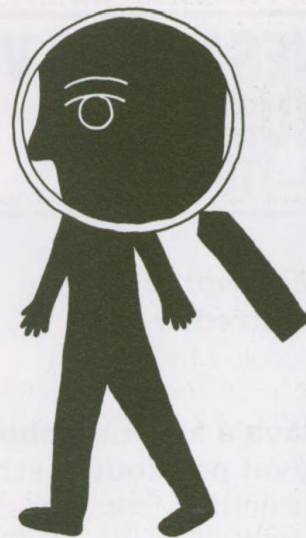
Hans-Georg Gadamer

262 Pokud vypovídají vědecká tvrzení o skutečnosti, musí být falzifikovatelná

Karl Popper

266 Inteligence je morální kategorie

Theodor W. Adorno

268 Existence předchází esenci

Jean-Paul Sartre

272 Banalita zla

Hannah Arendtová

273 Rozum žije v řeči

Emmanuel Lévinas

274 Abychom viděli svět, je třeba přerušit náš důvěrný vztah k němu

Maurice Merleau-Ponty

276 Muž je definován jako lidská bytost a žena jako samička

Simone de Beauvoir

278 Jazyk je společenskou dovedností

Willard Van Orman Quine

280 Základním smyslem svobody je svoboda od okovů

Isaiah Berlin

282 Myslet jako hora

Arne Naess

284 Život lze žít mnohem lépe, když nemá žádný smysl

Albert Camus

SOUČASNÁ FILOZOFIE 1950–PŘÍTOMNOST

- 290 **Řeč je pokožka**
Roland Barthes
- 292 **Jak bychom se obešli bez kultury?** Mary Midgleyová
- 293 **Normální věda neusiluje o nové jevy nebo teorie**
Thomas Kuhn
- 294 **Principy spravedlnosti by měly být voleny za závojem nevědomosti**
John Rawls
- 296 **Umění je formou života**
Richard Wollheim
- 297 **Všechno jde, cokoliv je možné** Paul Feyerabend
- 298 **Vědění je a bude produkováno proto, aby bylo prodáváno**
Jean-François Lyotard

- 300 **Pro černocha existuje pouze jeden osud, a ten je bílý** Frantz Fanon
- 302 **Člověk je nedávným vynálezem**
Michel Foucault
- 304 **Pokud se tak rozhodneme, můžeme žít ve světě uklidňující iluze**
Noam Chomsky
- 306 **Společnost žije také z kritiky svých vlastních tradic**
Jürgen Habermas
- 308 **Nic neexistuje mimo text**
Jacques Derrida
- 314 **Nic není hluboko v nás než to, co jsme tam sami vložili** Richard Rorty
- 320 **Každá touha má vztah k šílenství**
Luce Irigarayová

- 321 **Každé impérium tvrdí sobě i světu, že je jiné než všechna ostatní impéria**
Edward Said

- 322 **Myšlení vždy pracovalo s protiklady**
Hélène Cixousová
- 323 **Kdo hraje Boha v současném feminizmu?**
Julia Kristeva
- 324 **Filozofie není pouze písemnou záležitostí**
Henry Odera Oruka
- 325 **V utrpení jsou nám zvířata rovna**
Peter Singer
- 326 **Všechny nejlepší marxistické analýzy byly vždy analýzami ztroskotání**
Slavoj Žižek

- 330 **DALŠÍ FILOZOFOVÉ**
- 340 **VÝKLADOVÝ SLOVNÍK**
- 344 **REJSTŘÍK**
- 351 **PODĚKOVÁNÍ**

